

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An qui sumpsit Eucharistiam tempore Paschatis, teneatur sub mortali
illam sumere in articulo mortis? Et notatur, quod adest praeceptum
diuinum, quod obligat sumendi Eucharistiam tempore mortis, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

14. Et licet Syluester, & Petrus Sotus, alique nonnulli, negent posse Diaconum ministrare Eucharistiam etiam in necessitate extreme indigentis, quando Sacerdos negat, etiam inique, facultatem. Probant aliqui, quia ex Concilio Carthaginensi non debet Diaconus in presentia Presbyteri, nisi iussus Eucharistiam ministrare. Præterea sumptio huius Sacramenti non est necessaria tanquam medium, sed solum ex præcepto, quod in eo casu, sicut in aliis similibus non obligat; quia in eo casu non potest Diaconus contra voluntatem Presbyteri ministrare. Tandem quia quando adest immediatus superior, & hic repugnat, non licet recurrere ad voluntatem interpretatiuam alterius superioris; alias Episcopo iniuste, & inique negant iurisdictionem, vel approbationem ad audiendas confessiones alicui sacerdoti digno, liceret huic ex interpretatiua voluntate Pontificis, aut Christi Domini Confessoris munus exercere, quod falsum est, & nemo audebit concedere. Nihil ergo refert quod Sacerdos ille sua abutatur potestate, quia licet iniuste id faciat, tamen denegat licentiam, sine qua Diaconus non potest tale munus obire.

15. His tamen non obstantibus contraria sententia est tuta in praxi, posse scilicet Diaconum in eo casu necessitatis, iniuste tenuente Presbytero ministrare, & docent graues Authores Sotus in 4. dist. 1. §. 1. art. 3. Henriquez l. 8. c. 54. n. 2. Suarius dist. 72. sect. 1. Valentia dist. 6. quest. 10. punct. 1. Rodriguez tom. 1. quest. regul. quest. 56. artic. 8. & alij multi; Nam quando non est præsens Episcopus, aut presbyter, qui id possit Diacono committere, poterit ille facere ex præsumpta interpretatiua voluntate id potens committere: Immo iure ipso communi Canonis 24. Concilij Nicæni 1. est illis in eo casu concessum.

16. Ergo & in casu nostro, quando Sacerdos nollet ministrare Eucharistiam infirmo existente in articulo mortis, & prohiberet laico, ne id faceret, dicendum est, laicum, hoc non obstante posse ei Eucharistiam ministrare, ex præsumpta, & interpretatiua voluntate Ecclesie & Summi Pontificis, qui in tali casu ex rationibus adductis ab Hurtado ubi supra censetur dispensare in præcepto, & licentiam laicis concedere.

17. Confirmatur secundò nostra sententia ex opinione Patris Hurtadi num. 1491. vbi putat valde probabile non posse fieri legem, qua statuitur, quod neque in casu extreme necessitatis possit laicus porrigere Eucharistiam, quia sumptio Eucharistie in hoc casu est de iure diuino, contra quod non potest ius humanum, quod sicut non potest prohibere, quod laicus non leuet Eucharistiam de terra, vbi indecenter iacet, quia hæc indecentia, est contra ius reuerentiæ debitæ Sacramento, ita non potest prohibere, quod laicus non porrigat Eucharistiam infirmo in extremis posito; cui incumbit obligatio iuris diuini sumere viaticum. Ita ille.

18. Quæ omnia maximè, & à fortiori procedunt in casu nostro ad firmandum, non posse Parochum, neque alium Sacerdotem, nolentem communicare infirmum, prohibere laico, ne Eucharistiam infirmo minister.

19. Hinc inferitur, quod Regularis, vel alius Sacerdos possit ministrare infirmo viaticum, si Parochus præsens nollet ei illud ministrare, nec licentiam ministrandi illis præbere, & hoc ex tacita, & interpretatiua licentia, & autoritate Summi Pontificis; Ita Pater Hermannus in medulla Theologiae moral. lib. 6. tract. 3. cap. 2. dub. 1. & Martinus de San Ioseph in mon. confess. tom. 1. lib. 1. tract. 5. de poenit. num. 15. vbi sic ait; [Tambien podrá dar el Viatico el Religioso, aunque el Cura este presente, si iniustamente no-

quiere darle el à su Parroquiano, porque puede el Religioso en este caso tener la presumpta del Obispo, o del Summo Pontifice; Et voluntas ex coniecturis declaratur. Ita ille: sic & in casu nostro. Ergo, &c.

20. Sed hic breuiter notanda sunt duo; Primo, infirmum qui satis fecit præcepto sumendi Viaticum è manibus sui Parochi, posse post aliquot dies in eadem infirmitate illud sumere è manibus cuiuscunque Regularis, si haberet priuilegium, vt in Oratorio Domus suæ possit dicere Missam; nam in illo Regularis possit celebrare, & postea infirmum etiam non ieiunium communicare; Ita Pater Hermannus loco citato.

21. Secundò nota, non esse mortale, si laicus existens in peccato mortali, reuerentiæ, & honoris causa deosculetur Eucharistiam, licet Sotus dicat fortasse esse mortale, sed certè ait Suarez, non videretur esse tale; & ita docet Dicastillus de Sacram. tom. 1. tract. 4. dist. 21. dub. 5. num. 101.

RESOL. LXIX.

An qui sumpsit Eucharistiam tempore Paschatis, teneatur sub mortali illam sumere in articulo mortis? Et notatur, quod adest præceptum diuinum, quod obligat sumendi Eucharistiam tempore mortis, etiam si tempore Paschatis fuerit sumpta? Ex part. 5. tr. 3. Res. 42.

§. 1. S. Ecluso contemptu negatiue respondet Caietanus, Armilla, & Sà quos citauit in 3. part. tract. 4. resol. 40. quibus nunc addo Martinum Ledesnam in 1. part. quest. 21. art. 2. dub. 11. Victoriam in sum. num. 86. & hanc sententiam probabilem esse docet ex Suarez Adamus Tannerus tom. 4. dist. 5. quest. 8. dub. 5. num. 109.

2. Verùm ego contrariam sententiam teneo cum Granado de Sacram. in 3. part. contr. 6. tract. 10. dist. 3. num. 9. Præposito in 3. part. quest. 80. artic. 11. dub. 1. num. 54. Hurtado de sacram. Eucharist. dist. 10. diff. 2. & aliis. Dico igitur quod si quis in Patchate communicauit, qui post mensẽ incidat in mortis periculum, per similem eommunionem non satisfaciet obligationi communicandi in articulo mortis, quia ea communio morali iudicio non potest dici habere rationem Viatici; vnde si quis data copia communicandi negligat, mortaliter peccat, & qui ita se gereret, malè audiret.

3. Et pro supradictorum confirmatione, nota, quod adest præceptum diuinum, quod obligat sumendi Eucharistiam tempore mortis, etiam si tempore Paschatis fuerit sumpta. Ita contra Caietanum, Syluestrum, Armillam & alios docent Hurtados ubi supra, & communiter DD. Ita vt Ochagaia de Sacram. tract. 2. de Eucharistia, quest. 14. num. 4. asserat hanc sententiã neminem sine temeritate negare posse. Probat hęc opinio ex Concilio Carthag. IV. can. 77. quod à Leone IV. approbatum fuit, dum absolutè, & absque vlla limitatione præcipitur eis, qui in infirmitate, (subintellige periculosa) sint, vt viaticum accipiant, & non leuiter deducitur ex Concilio Nicæno I. can. 12. qui refertur can. de his 26. quest. 6. dum Eucharistia sumenda in fine vitæ dicitur viaticum necessarium, & consuetudine Ecclesie, in qua Eucharistia in articulo mortis sumitur, tanquam quid ex obligatione necessarium, etiam si tempore Paschatis sumpta fuerit. Consuetudo autem, qua aliquid fit tanquam ex obligatione necessarium, vel supponit præceptum antea latum, vel si non supponit, ipsa consuetudine introducitur.

RESOL.

Sup. hoc supra in Resol. 62. §. 2. à lin. 6. sed lege eam per totam, & si placet alias Res. & §. eius primæ not.

Sup. hoc infra in Resol. 70. §. Ad confirmationem, & §. Verum ad lin. 5. & in Resol. 72. §. 2. ad lin. 4. & in Resol. 74. §. Restat modo, post medium, à verum, qui tempore, sed lege eam per totam, & alias eius primæ not. & ex Resol. 2. huius not. Vide §. 1. & alias Res. eius primæ not.

Sup. hoc in Resol. not. præteritæ, à principio vsque ad §. Nec obstat, & infra in Resol. 75. §. Restat à lin. 10. à verum. Nec valet. Sed saepe eam per totam, & alias eius primæ not.